

СЕРДАЛО

евет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-Палгйай
областен комитетта а Нохч-Палгйай АССР-а оргкомитетта а орган

Киранди

7

июль
1957 шу
№ 3 (2118)
Мах 20 кеп.

Партен Центральни Комитет кхайк массаволча коммунистага цлаккха а эшаргйоацача марксизман-ленинизмман байракха кIал а этта кхы а чоагIах шоай мугIараш эйхагI лоаттаде, коммунизм хьалъярна толам а болаш шоай низаш тIадахийта, яхаш.

Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитетта Пленума хьакъехь бола

ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

Унх шера 22—29-ча июне Советски Союза Коммунистически партен Центральни Комитетта Пленум хиннай.

Партена духьал йолча Маленкова Г. М., Кагановича Л. М., Молотова В. М. группан дош дийцад Пленумо.

Тахан наха дIахойташ арабоанкхаш бола соцам баьб Пленумо.

Пленумо ССНП ЦК-а Президиума членашта юкьера а ЦК-а членашта юкьера а дIабаьхаб н.н. Маленков Каганович, Молотов, ССНП ЦК-а Секретара балха тIара а, ЦК-а Президиума члений кандидатаalara а ЦК-а, членашта юкьера а дIаваьнкхав н. Шепилов.

Пленумо ССНП ЦК Президиум хернай анхарех:

Президума членаш: н.н. Аристов А. Б., Беляев Н. И., Брежнев Л. И., Булганин Н. А., Ворошилов Н. Е., Жуков Г. Н., Игнатов Н. Г., Нириченко А. И., Нозлов Ф. Р., Нуусинен О. В., Миноян А. И., Суслов Е. А., Фурцева Е. А., Хрущев Н. С., Шверник Н. М.

Президиума члений кандидаташ: н.н. Мухитдинсов Н. А., Поспелов П. Н., Норотченко Д. С., Налнберзин Я. Э., Нириленко А. П., Носыгин А. Н., Мазуров Н. Т., Мжаванадзе В. П., Первухин М. Г.

Пленумо секретариат хьалнхоачашъьий ССНП ЦК-а секретарал н. Нуусинен а хержа.

Партен духьаларча Маленкова Г. М., Кагановича Л. М., Молотова В. М., группак ССКП ЦК Пленумо баьб соцам

1957 шера 22—29-ча июне хиннача заседаниш ССКП Центральни Комитетта Пленум хьамар ССКП ЦК Президиумеху вIашагIкхитта хиннача Маленкова, Кагановича, Молотова партен духьаларча группан дешага. Центральни Комитетто кулгал а деш, партес дерригача адамаша хьал а лоацаш, дIахо а вай халкъян боахам дегIабоалабараш, халкъян вахара хьал хадданза тордеш лакхдарах, партенчурча вахарчухь ленински нормаш юхаметта оттараш, революционни законаш телхаделга дIадаккхарах халкъянча партен бола бузам шербеш чоагIабараш, советски социалистически демократи хьерак советски халкъянча юкьера доттагIал тоадеш чоагIадрарх, къяний политика нийса дIадаккхарах, хIаьта кхыча мехкашарча гIулакхий политика аьлча машар чоагIабе нигат долаш дунен халкъянча юкьера кхокхаденна гIулакхий дIадахарах дола XX-ча сьездла соцамаш кхоачаш де боккха болх беча хана ну массайолча оагIонгах, хIара советски савг коча боса, хIаназех а лоархIам болаш тоадамаш даькча хана — Маленкова, Кагановича, Молотова партен духьаларча группан линех гIерташ яр.

Партен политически лини хуца нигат а долаш из группа гIиригIай партен духьаларча, фракционни методаш ССКП ЦК Пленум партен кулгал деча организаци хержа нах хуца.

Из цIаькха кинна, кхы хьалхач цар уйла яза кIама дацар.

Унх тIехьарча 3—4 шера цIаь саг лархIаро даь гIадацаш кхоачамбоацараш дIадах партес лархIа нийса нийк лаьцача хана, массе мехкашча юкье савна ший мехка юкье а марксизма-ленинизмман ревизионисташа духьал лIа кIоьсам лоаттабеча хана, хIаьла телхав хинна ленински национални политик лер тIа якхари партес боккха болх баьча хана, хIанз ма яра гучаьнIаьча партен духьаларча группан доакъашхой, духьала яь а е гадоахарг яь а, ССКП-н XX-ча сьездла могабача цу наькча духьале еш бар. Ма дарра аьлча, тайп-тайпара системаш йола пачаьхьалкхенаш вIаший машарен барттейнен яха йиш а якача Ленин наькча духьале е, шитта кIамашча юкьера кIоьсам лавIаьчар, массе дунен кIамашча а СССР-а а юкье доттагIаьн гIулакхаш оттардеш духьале е гIерташ яр из группа.

Уж духьал бар экономикен культурен лакхъяра хьакъехьен законаш арадахарах йолен союзни республикай бокъонаш шеръярна, хIаьта шитта уж гIулакхаш кхоачашдарна дола моттигашкарча советий декхарах лакхдарах. Цу наькча партена духьаларча группан духьале еш яр, вай мехкарача массе кIамашча юкье ленински доттагIал чоагIадарна, къяний республикай экономика а культура а ма хулла чехках дегIабоаларна, партес нийса дIахоча наькча. Партена духьаларча группа ше ца кхетах хиларал совх, бюрократизмаца партес далабеча кIоьсаман тIех совсая пачаьхьалкхен аппарат кIезнгIей партес далабеча гIулакхашча духьале еш яр. Партес дIахоча ленински демократически централизмман принципа цу массе гIулакхашча духьал баьлар уж.

Из группа чоагIа духьале еши йохо гIерташ яр, промышленностан управлени хувцари, экономически районашча соннархох йиллари савна йола, еригача партес а, адамо а могаь йола мероприяти. Цар кхетаде тагацар, хIанз унх вай хана, социалистически промышленностан еза юккча индустри дегIаьра дIаьамате докхий кIамаш даьча хана, советски индустри нIаь кIаь совбаккхара йола промышленностан управлени дIаьх йола формаш лахар хиланза дарт доаьдла. Из группа шитта кIоьрга цу кIаьчаьр, кхыметтел массадолча адамо а дийца уж гIулакхаш могаьдул-тIаьхь, СССР-а Верховни Совета босе царех

закон арадаккхачул тIехьах а из кIоьсаман яр промышленни управлени хувцара духьал нийна.

Цу группан доакъашхой юрта боахаман хьакъехь хьатIа эттача декхарах ца кхетах хилар. Цар бакъедеш дацар колхозни ахархой юачун — ледочун хьал, юрта боахама продукташ хьарна производство шеръяр — тоаьр совдаккханза дартдоацалга. Уж духьал бар колхозашча планаш увтIаьра кIаьна бюрократически порядок дIаькхара а, иштта, хIанззе а ший дика толамаш даьха йолча инициативах колхозашча шоай боахам лелаьбитара а. Уж наькча бахарах мел хьаьдаь аьлча, царна кхетаде лац, колхозникий боахамаштIара теланза ца болаш хинна юртабоахама продукташ ер шу йисте доаьлашехь тела ца езаь йиша мехка торо хилар. Советски мехкара миллионаш болча наха из вахара паргIате ялар да колхозашча общественни животноводствон совхозаш дегIаьри эйдаларча дуьзаденна. Партен духьаларча группан доакъашхой уж де дезаш тIаьтта гIулакхаш кIоьбал деш тIаьцарна метел, царна духьал баьлар.

Цар дIахьхьар цIаьккха а тайпара бакъ ба йиш йоаца, колхозашча а, областашча а, республикашча тIаьйца болча, гаргIарча хана хьан сун хьисапах шурей, даьттей, дулхн даккхара гIулакха США-на тIаькхуьргда вай аьнна партес баьча кхайкама духьаларча кIоьсаман. Цу тайпара партена духьаларча группан доакъашхой хьаьгайтар дуккхача а адамай дахара хьашташ кхоачашдарча бола шоай цаьбашар, сонтал, хIаьта социалистически боахаман йолча таронех, шур а даьтта а даккхар сикдара гIулакха болча дерригача адамай боламах шоаш цаьтешар.

Цаховш хилар аьнна лархIа йиш йолаш дац партен духьаларча группача даьхьалюцаш хинна н. Молотов консерватизми, тоамали гуча а йоахаш, аханза дола байтIара лаьтIаш карадерзде дезарах ца кхетарал совх, вай мехка экономиканна боккха пайда луш дола 35 миллион гектар аханза дола лаьтIаш ахарна духьал латтар.

Н. н. Маленкови, Кагановичи, Молотови чоагIа духьал латтар духьала хьаь саг лерхIара даьнна зуламаши, революционни законаш нийса ца лелаьдар тоаьдарна, хIаьта уж гIулакхаш кхы юха леладергдоацаш центральни комитетон вай еригача партес лелаьдарча гIулакхашча.

ССКП XX-ча сьездла баьб соцам кхоачамбарна партес лелаьдеш дола гIулакхаш болхлоша, колхозникаш, вай цIн хеза болча кIоьнотча наха, инженерни-технически йилман болхлоша, писателаша, еригача нителгенцес, цIаь барт болаш, хьаллаьцача хана, уж гIулакхаш кхоачашдарна дерригача советски халкъ чуйнIаь болх беш долча хана, вай мехка халкъян чуйнIаь болх бар тIаьхь нIаь болх эйденна а, керда творчески низаш тIаьдталлуш а латтача хана партен духьаларча группадара бараш адамаша леладу уж творчески гIулакхаш дIа ца хозаш хилар.

Дунен халкъянча юкьера кхокхаденна латта гIулакхаш кIаьддарна, дерригача дунен тIа машар чоагIаьбарна данза дартдоацаш хьаьтта керда гIулакхаш цаькдоахаш цу группас, кIаьстта н. Молотов а хьокхаш шоай гоамал хаьбекхар, ма-молта духьале а еш.

Нов. Молотовс дуккхача хана кхыча мехкашарча гIулакхий министр волаш Югослаьварча гIулакхаш тоаьдаларна МИД-а оагIонгахьара цIаьккха а хIама ца дарал совх, цIаь яхар мо дуккхаз а духьалуьлар ЦК Президиумас Югослаьварча гIулакхаш тоаьдарна кхоачашдеш лелаьдеча гIулакхашча. Югослаьварча гIулакхашча н. Молотовс лаьца нийк ССКП ЦК-а Пленумо массане а харп бир 1955 ш. июла бетта. — «Советски пачаьхьалкхен а, социалистически лагера а хьашташча нийслуш боацаш а, ленински политикаца нийса боацаш а из халараш».

Нов. Молотовс духьале йора Австреча пачаьхьалкхен договор дарней, Европан юккье уллача цу пачаьхьалкхенара гIулакхаш тоаьдарней. Австреча договор дар боаккха лоархIам болаш дар дунен мехкашча юкьера кхокхаденна латта гIулакхаш кIаьддарна.

Дальни Востоке мехкашча юкьера кхокхаденна латта гIулакхаш меттаоттаьдарна боккха лоархIам болаш доллашехь а, из духьал вар Японцара гIулакхаш нийса лелаьдарна. Из духьал вуьлаш вар партес хIанз латтача гIулакхашча тIом цахулийташ соцабе торо хилар, тайп-тайпара мехкашча социализманна тIаьвахара наькьаш тайп- тайпара хила таро хилар, кхыча мехкашкарча прогрессивни партешчара ССКП гIулакхаш чоагIаьд дартдоацаш хилар дуьцаш партес вIаштIаькха даькча нийсаца гIулакхашча.

Нов. Молотов цIаь ваьнна ца йеш дуккхаз а духьал вийлар советски правительство, машари халкъян кхерам боацаш дахари лораьдарна данза дартдоацаш деча гIулакхашча. ВIаший дуьцаьх кхетах хиларнен дунен мехкашча юкьера гIулакхаш тоаьдлиттарнен хиланза дартдоацаш доллашехь из кIаьстта мога ца деш вар СССР кулгал леладу деятель хьыча мехкий пачаьхьалкхеней деятельши вIаьшах а бетталуш шоайла дага буьларах боала пайда.

Царех дуккхача вопроашта нов. Молотовна хетачунна тIаьхь вар нов. Каганович, цIаьцача долча хIамашча Молотовна тIаьхь Маленков а вар. Центральни Комитетта Президиумо. Центральни Комитетто кIорда ца деш нийсбора уж, цар гIалаташча духьал кIоьсам лоаттаьбара, уж кхетаргба а, партена хьалхале далаьрашча цIаьна нийса нийк цар дIаьхьоргба а мотташ. Баькда уж харпакъача, Ленинна ца лелаьбаьча наькча тIара болаш бацар.

Н. н. Маленкови, Кагановичи, Молотови харпакъарча наькча тIа латтар дар партен наькч тIара балари, кIаьнча методаш тIара а кхетамаш тIара а ца болаш хилари, коммунизмага хIама наькча тар ца лу балха формаш а методаш а дIа ца хетари, пачаьхьалкхен вахара керда хьалаш кхета ца дари, консерватизм лелаьри, советски общество а еригача социалистически лагера а чоагIаьларней дегIаьрнен эшаш дола хIамаш юстара теттари.

Чурча а араьарча а гIулакхий политикан вопроаш марксизман-ленинизмман хьаькмаца кхетаяьдар цар. Цу гIулакхашча систанташи доттаькхаш бар уж, марксизм-ленинизмман начетнически, вахарца ца юьзаш кхетайора цар.

Уж кхетац хIанзарча хана марксизм-ленинизм лакхлуш а эргадоллаш а дода йилма хиларахи, коммунизм оттарна XX-ча сьездла соцамаш кхоачашдеш дезарахи, кIаьмашча юкьера вошал чоагIаьде дезарахи, социалистически лагера чоагIаье эзарahi, промышленностан доал дар тоаьде дезарахи, юрта боахам тоаьде а продукташ совьаха а эзарahi, союзни республикай бокъонаш шерье эзарahi, къяний культура а инициатива а лакъе эзарahi.

Шоаш президиуме лелаьдеча а увттаьдеча а хIамашча духьал, уж кагдеш, XX-ча сьездла соцамашча хьажьж партен нийк дIаьхьор ЦК-а президиум хилар шоаш гуча даьлча, н.н. Молотови, Кагановичи, Маленкови партен кулгалхотта духьал групповой кIоьсаман лоаттаьде баьлар. Партена духьаларча гIулакхашча шоайла барт а баьча, цар шоашта хьалхашча оттаьдлар партен политика хувцилга, партен XX-ча сьездла харпакъ хиларца белгалдаьха кулгалдара наькьаш юкье доаьдлаьдла. Цар центральни комитетта духьал кIоьсаман лоаттаьде кIаьлаьтIаьд йир, пленуме гучаьдлаьча бакъдараша хьаьбекхар фракционни кIоьсаман наькча тIа эттача н.н. Моленковски, Кагановичи, Молотови, царех дIаькхийтIаьча Шепилови партен уставо яхар а, Ленинна кийчIаьча X-ча сьездла «Партен цIаьгIонах» аьчаца решене яхар а даь ца хилар.

Цу решене тIа йоах:

«Партен юккье чоагIа дисциплина лелаьрнен, фракционистан духьала лелоча тIаьма цIаьгIаь хиларнен сьездла бокъо лу центральни комитетта дисциплина тол хаьраштен фракционна белкьаш лелаьдарштен партера дIабахарга кхачалча бекъаш де а, наькьа ЦК членаш уж бале, кандидаташча баьча а, е геттара партера дIабаьча.

ЦК членаш, ЦК кандидаташ, Контрольни Комиссен членаш партера дIабахал бекъ бе гIулакх эттача, из бокъо лу ЦК беррига кандидаташ, Контрольни Комиссен беррига членаш тIа бийха вIашагIкхиттача ЦК Пленумо.

Нагахь савна партен духьагI бекъ токкаме болча кулгалхой юкъярча собранен кхоаьлаьча даькча шин даькьо данза дартдац оале, ЦК-а член кандидаташ воакъхалга, е партера дIаваькхалга могадой из савна бекъ гоа ца беш, сикха кхоачаш бе беза».

Ленина резолюцес центральни комитет а масса йола партийни организациеш а декхариьла ю кIаьд ца луш партен цIаьгIаь чоагIаье могаьлIаьча а фракцеш, группаш вIашагIаькхарашча цар гIулакх кагдеш царна духьал латта, болхлой классан авангарда — Коммунистически партен лIаьмен, гIулакхаш бокъонца ца-лашхурдолош доттагIаьца болх лелаьла йаьлашде. ЦК пленума шийна чоагIа тоам хулаш белгалду цIаьтара массане а партена духьаларча группа харпакъ бола ЦК беррига членаш, член кандидаташ ССКП Центральни ревизионни комиссен членаш бокхартбоацаш чоагIаь барт болаш хилар.

ЦК Пленума членашча окъе цIаьь-цаI саг хиннавац цу группана гIо деш.

Цу группо партен духьаларча наькьаш лелаьд хиларах массавар тIаьхь волаш ЦК Пленумо бекъе а беш, ЦК Пленума членаш шеьар раьза а волаш цу группан доакъашхой ЦК-рен партерен дIабахар дIаьдхача, цу группас бакъдир шоай цIаь барт хилар, шоай партен духьаларча гIулакх зене долга, партен соцамаша яьхар дертда оаха аьлар.

Лакхехь мел дийцаьча тIагIолла, партен цIаьгIаь хилар мамогта чоагIаьра хьашташча кулгал а деш, ССКП ЦК Пленумо соцам баьб:

1. Харпакъа лоархIиьла вай партен ленински принципаша тарлуьргIоаьдча тайпара Маленкова, Кагановича, Молотова, царех дIаькхийтIаьча Шепиловча партен духьаларча группан фракционни деятельность.
2. ЦК Президиума членашта а ЦК членашта а юкьера дIабоахалба новкьостий Моленков, Каганович, Молотов; ССКП ЦК секретара белхара а, ЦК Президиума члений кандидатаalara а, ЦК членалара а дIаьокхалва нов. Шепилов.

Партен Центральни Комитетто шеьар раьза а волаш н.н. Маленкова, Кагановича, Молотова партен духьаларча группан фракционни деятельность харпакъ хилар кхайкаьро ленински партен мугIарий цIаьгIаь хилар, партен кулгал чоагIадар, партен генеральни лини баьхан лоаттаьду кIоьсаман дIахо йодача хана лакхбергба.

Партен Центральни Комитет кхайк массаволча коммунистага цлаккха а эшарг йоацача марксизман-ленинизмман байракха кIал а этта кхы а чоагIаьх шоай мугIараш эйхагI лоаттаде, коммунизм хьалъярна толам а болаш шоай низаш тIадахийта, яхаш.

(1957 шера 29-ча июне Центральни Комитетта членаша, Центральни Комитетта члений кандидаташ, Центральни ревизионни комиссен членаша, шеьар раьза а волаш тIаьйцад цIаьнне — нов. Молотовс мара воздержатся а ца деш).

Н. С. Хрущев с даь къамаль

18-ча юне 1957 г. ера

Советски Союзага дилл
из кийча я цу дешага. хь
Цъабакта, из дарна э
дола гүлаукаш оттаде
Хьан кара да уж гүлау
влашт'ехьа даха? Советски
ройтиски договоро форм
ровка хуцайллит, керт
гүлаукаш Японе кара да
декхарила я дог'лена

(Діахододар. Доладеннад 2-ча
oarion tlapa)

(Къамаъ дѣахделар)
3 сахъата 15 минотех

